No. 2. 1817.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 11 JANUARIJ.

. De Stedelijke Ontvanger der Stad, als daartoe van wege HunEdel Achtbaren, de Heeren Burgemeesteren dezer stad geauthoriseerd, adverteert, dat, ten zijne kantore, te beginnen met maandag den 13den dezer maand januarij, zal worden gevaceerd, tot het aflossen van het *Tweede Derde gedeelte*, in de vrijwillige inschrijving voor den dienst der Kazernering, de dato 23 december 1814.

Men zal zich daartoe, ten zijne kantore, kunnen vervoegen elken dag van de week, (uitgezonderd des zaturdags en zondags,) van 's morgens ten half tien tot één uren.

De Stedelijke Ontvanger,
M. P. LANGLOIS.

PRUISSEN.

BERLIJN den 31 December.

Het rescript, betrekkelijk het nieuwe kerkfeest, ter herinnering der overledenen, aan de Consistorien gezonden is van dezen inhoud:

„ Uit overweging, dat aan den gemoedelijken zin van edele menschen innerlijk past, de herinneringen van afgestorvene dierbare personen, door den Godsdienst, te heiligen, en derzelver aandenken in heilige plaatsen met aandacht te vieren, heeft het Zijne Koninklijke Majesteit, na verscheiden goedkeuringen ingenomen te hebben, behaagd, bij eene Kabinets-order van den 17 November, te gelasten dat jaarlijks een algemeen kerkfeest, tot herinnering aan de overledenen, op den laatsten zondag van het Kerkelijk jaar, in alle Euangelische kerken der koninklijke Staten van beide geloofsbelijdenissen, (gereformeerde en luthersch) zal worden gevierd.

„ Hetzelve zal telkens acht dagen te voren van den predikstoel afgekondigd, des avonds te voren ingeluid, en door eene eigene en gepaste liturgie voor den Godsdienst gekenmerkt worden; het Altaar zal met zwart bekleed, en met twee brandende kaarssen bezet zijn; echter zal alle praal, die aan den Euangelischen Godsdienst vreemd is, verboden zijn. De keuze van den text blijft aan den Predikér overgelaten, ten einde de voordragt zoo veel mogelijk, naar gelang der omstandigheden en de behoefte der gemeente, ingerigt kan worden; moetende zoo als zich van zelve verstaat, de uitdruklijke aanvoering der overledenen geheel en al worden weg gelaten. Ook zal dit aandenken niet slechts betreklijk zijn tot overledenen in den loop des jaars, maar algemeen het aandenken aan die afgestorvenen hernieuwen, welke een iegelijk, naar zijne persoonlijke betrekkingen, eert, en gaarne deszelfs gedachtenis in Godsdienstige aandacht verlangt te vieren. Eene oproeping aan de gemeente, om zich op dien dag bij den Godsdienst in rouw te kleeden, zal niet geschieden, vermits elk, die rouwgewaad heeft, het van zelve zal aandoen.

„ Zijne Majesteit de Koning heeft te gelijker tijd gelieven te bevelen, dat op goeden Vrijdag, den gedenkdag van Christus dood, het Altaar met zwart bekleed, en met twee brandende kaarssen zal bezet worden.

„ De zorg wordt aan het Koninklijk Consistorie opgedragen, om de noodige schikkingen ter uitvoering van het allerhoogste verlangen te beramen. Men twijfel niet, of de voorgeschrevene plegtigheid zal daar, waar dezelve op eene waardige wijze wordt gehouden, een zeer heilzamen indruk op de gemoederen, en ware stichting veroorzaken; alle waardige Geestelijken zullen zeker, ten einde dit geschiede, met allen ijver van den predikstoel medewerken.

„ De verdere bestemmingen, ten aanzien der bovengemelde liturgie, blijven voorbehouden."

Berlyn den 25 November 1816.

Ministerie van Binnenlandsche Zaken,
VON SCHUCZMAN.

Zijne Majesteit de Koning heeft, op voordragt van een super intendant, vastgesteld, dat het vieren van den derden kersdag, alsmede van alle andere feestdagen, zoo als hetzelve tot hiertoe in de voormalige Koninklijke Saxische landen, die thans tot de Pruissische Monarchie behooren, gebruiklijk was, voor eerst en tot nadere voorziening, voortduren zal.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 4 januarij. Eergisteren avond, te half twaalf uren, is een arme, oude en zwakke vrouw van koude en afgematheid neergevallen, digt bij eenen winkel in de straat St. Honoré, aan den kant van den wal. Eene zeer wel bekleede dame stont stil, ligt haar op en doet een rijtuig komen, zij plaatst de zieltogende vrouw daar in, zij laat een bouillon klaar maken, bedient haar zelve en brengt haar in het leven terug. Vervolgens vergezelt zij haar met het rijtuig naar hare woning. Men kan zoodanige trekken van menschlievendheid niet genoeg bekend maken.

— Een buitenlandsch dagblad meld dat men meent dat er een huwelijk zal plaats hebben tusschen den prins Oscar, eenigen zoon van den kroonprins van Zweden, en de prinses Frederika Alexandrina van Pruissen, jongste dochter van den koning (wier oudste zuster aan den grootvorst Nicolaas verloofd is). De prins is den 4 julij 1799 geboren, en de prinses den 23 februarij 1802. Dit buitenlandsch dagblad voegt daar bij, dat de zending van den Zweedschen generaal den graaf Moerner tot dit huwelijk betrekking heeft.

— Brieven van Bordeaux behelzen dat Watson, de jonge, dien men zins lange te vergeefsch in Engeland zocht, digt bij Bordeaux is gearresteerd.

GROOT-BRITTANJE.

De Courier deelt den volgenden brief mede, welke zeer merkwaardige bijzonderheden behelst, doch aan wiens echtheid men eenigzins mag twijfelen; want het is moeijelijk te verklaren hoe deze brief door eenen franschman aan eenen franschman geschreven, en waarvan de fransche dagbladen geen enkel woord gezegd hebben, niettegenstaande dezelve in den geest van het gouvernement van dat land gesteld is, alleen in Engeland openbaar gemaakt zoude zijn. Wij zullen echter dit stuk in zijn geheel geven, daar hetzelve vermild is in den Courier die te Londen in de fransche taal wordt uitgegeven, en dus ook in die dagbladen die hetzelve daaruit hebben overgenomen.

Extract uit eenen brief van den markgraaf Montchenu, commissaris des konings van Frankrijk aan zijnen vriend den heer Prieur, ridder van de orde van St. Louis, directeur der posterijen te Angoulême.

„ St. Helena den 22 julij 1816.

„ Gij kunt u geen denkbeeld vormen van dit eiland. Alles wat gij daarvan gelezen of gehoord hebt, moet u het beeld van een paradijs opleveren, in vergelijking van hetgeen het inderdaad is. Het inwendige van dit land is nog veel akeliger: men ziet er niet dan dorre bergen, waarop niets groeit, en die van 50 tot 1500 voeden hoog zijn. Daar is slechts eene enkele vlakte, het is die waarin Buonaparte woont. Hier en daar vindt men eenige schrale boomen; men verbouwt er niets dan aardappelen, en nog maar zeer weinig. Daar is slechts eene Stad, welke bestaat uit een zestigtal huizen, en men vindt er geen Dorp: daar zijn eenige hutten, welke men den naam geeft van lusthuizen, en waarvan er slechts tien bewoonbaar zijn; zeer schoone wegen, in hunne geheele uitgestrektheid omringd van verschrikkelijke afgronden, en niet een voetpad, dat men kan bewandelen; dit is, mijn waarde heer, de tegenwoordige verblijfplaats van uwen vriend, die, daar en boven, de taal van het land niet verstaat; en al verstond hij dezelve, zouden de zaken daarom niet beter gaan. Indien gij mij beklaagd, hebt ten minste geen berouw, dat gij mij niet vergezeld hebt. Wij hebben gebrek aan alles; alle waren zijn verschrikkelijk duur; om u daarvan een denkbeeld te geven, zal het genoeg zijn u te zeggen, dat alles wat wij noodig hebben, ons uit Engeland of van de Kaap de Goede Hoop, die 600 mijlen van hier is, moet worden aangebragt. Zelfs de steenkolen voor de keuken komen uit Engeland, want het eiland levert geen brandhout op. Niet lang geleden kwamen er eenige ossen van de Kaap; van de 25, die ingescheept waren, zijn er elf op reis gestorven. Een klein schaap kost 5 of 6 louisen, een vogel die taai is, twaalf of vijftien louisen naar mate van de groote; het brood, dat het minst dure artikel is, kost 22 stuivers het pond; een paar schoenen 18 tot 20 franken. (Hier volgen eenige ons niet interesserende vertelsels omtrent Buonaparte.)

Gij kunt mijnen brief doen overschrijven en denzelven in omloop brengen. Hij zal de vreesachtige gemoederen gerust stellen en de kwalijkgezinden vrees inboezemen. De stijl van denzelven is misschien een weinig slordig, maar ik heb den tijd niet gehad denzelven te verbeteren, daar het schip, dat den brief moet mede nemen, gereed is om onder zeil te gaan.

LONDEN den 3 Januarij. Gisteren hield de Prins-Regent een Kabinetsraad te Brighton, waarbij de Hertog van Clarence en onder andere leden de Graaf Liverpool, Lord Castlereagh, de Kanselier van den Exchequer, de Lords Melville, Hertford en Chalmondeley tegenwoordig waren, Lord Gombermere werd in denzelve binnengeleid, en legde den eed als Gouverneur van Barbadoes af. Na dezen raad, gaf Zijne Koninklijke Hoogheid audientie aan verscheide Kabinetsleden.

(*Vervolg op de kant van deze bladz.*)

Men verzekert, dat de verschillen tusschen Rusland en de Vereenigde Staten in der minne geschikt zijn, en dat Keizer Alexander den Heer Dashkoff terug geroepen heeft.

Twee dagen geleden zijn hier Amerikaansche dagbladen, tot den 9 December, aangekomen. Den 3 dier maand had de President der Vereenigde Staten zijne boodschap aan de beide Kamers van het Congres gezonden. Dezelve is opmerklijk door eene groote gematigdheid, in hetgeen de buitenlandsche betrekkingen aangaat, en door de wijsheid van de door het Gouvernement, voor het binnenlandsch bestuur ontworpen maatregelen,

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 5 Januarij. Z. M. de Koning is gisteren avond van Hoogstdeszelfs reis naar het Luxemburgsche in deze stad terug gekomen, en heeft heden morgen den Godsdienst bijgewoond.

De graaf Loison, Luitenant-generaal in Franschen dienst, is dezer dagen in den ouderdom van 45 jaren te Luik overleden. Gemelde Generaal heeft zijne dochter bijzonder aangemaand om het lot der behoeftigen en ongelukkigen te verzachten. De uitvoerder van zijnen laatsten wil heeft reeds bij zijne begravenis onder honderd der behoeftigste inwoners dezer stad vijf honderd franken doen verdeelen. De genoemde Generaal heeft de meeste veldtochten van de Fransche legers bijgewoond, en onder anderen, gedurende drie jaren in Spanje gestaan.

BRUSSEL den 6 Januarij. Geloofwaardige reizigers, welke hunnen weg door Bourgogne en Champagne genomen hebben, melden dat de wijnoogst geheel mislukt is doch dat in vergelijking van andere streken, het koren vrij overvloedig is, daar hetzelve aldaar slechts 50 ten hon-

(*'t vervolg op de tweede bladzyde.*)

derd in prijs is gerezen. In geheel Bourgogne, waar de gemoederen zoo onrustig zijn geweest, heerscht thans kalmte; men doet er de inzigten des konings regt wedervaren. In Champagne is men in 't algemeen de Bourbons zeer toegedaan. In den omtrek van Charleville, Givet en Rocroi is de armoede en het gebrek zeer groot. In de steden waar vreemde bezetting legt, word de krijgstucht stipt in acht genomen; doch op het platte land gaat zulks bij het bestaande gebrek, moeilijker; weshalve men zich bij voorkeur in de steden vestigt.

Alles schijnt aan te kondigen dat de reize des Konings naar het Luxemburgsche, voor dat gedeelte des Rijks een gelukkig gevolg zal hebben. Z. M. heeft zich met de meest mogelijke vaderlijke bezorgdheid omtrent aller belangen doen onderrigten.

Door het groot aantal lieden 't welk thans aan de vestingwerken arbeidt, beginnen dezelve oogenschijnelijk te vorderen.

BRUSSEL, den 7 januarij. In de zitting van de tweede kamer der Staten generaal, heeft de centrale sectie rapport uitgebragt op ontwerpen van wet, het eerste betrekkelijk dat gedeelte der uitgestelde schuld, hetwelk dit jaar in werkelijke schuld moet worden geconverteerd; en het tweede betrekkelijk den levantschen handel. De discussie over deze beide ontwerpen van wet, zal aanstaanden vrijdag plaats hebben. De commissie tot de petitien brengt rapport uit op twee verzoekschriften van eenige kooplieden in wijnen van Antwerpen, Gent en Brussel, waarbij zij reclameren tegen hetgeen zij *de terugwerking* der indirecte belastingen noemen. De heeren De Secus en Gendebien hebben over deze zaak gesproken. — Besloten deze petitien ter griffie te leggen.

De zitting wordt geadjourneerd tot aanstaanden vrijdag. — Er wordt veel gesproken over een algemeenen raad der Ministers, die door Zijne Majesteit den Koning voorgezeten is; ook zegt men, dat er eene algemeene maatregel voor het verbod van den uitvoer der granen op het tapijt is.

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA, van den 10 Januarij 1817.

Het Veertel Tarwe	f 19: 4 en f —: —	
——— Rogge	10:10 —: —	
——— Boekwijt	10:15 —: —	
——— Haver	3: 18: —: —	
Het pond Boter	—: 9: —	
De Ton Aardappelen	—: —: —	
Het pond Rundvleesch	—: 4: 8	
——— Kalfschvleesch	—: 5: —	
——— Schapenvleesch	—: 5: —	
——— Versch Varkenvleesch	—: 5: 2	
——— Gerookt idem	—: 6: 8	
Het 1000 Eiken Telhout	f 3: 5: — f —: —	
——— Doof Hout	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
De 1000 pond Hooi	—: —: —	
——— Stro	—: —: —	

ADVERTENTIEN.

BEUKEN HEESTERS, jong en malsch in soort, van 13 tot 14 voet hoogte, te bekomen voor 3 en één halve Stuiver het stuk, bij BERNHARDUS VAN DER HOF, Metselaar, in de Visscherstraat, te Breda.

. UIT DE HAND TE KOOP een HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de zuidzijde van den Haagdijk, gequoteerd letter B, n.º 381, bestaande in een BAKKERIJ en 5 ACHTERWONINGEN; te bevragen bij Pieter Meeuwes op den Haagdijk te Breda.

. JOH. VAN DER HEIJ, boekverkooper te Amsterdam, geeft uit en heeft alom verzonden: REKENBOEK VOOR DE SCHOLEN IN ONS VADERLAND, waarin volgens de Verbeterde Leerwijze wordt onderrigt gegeven, 1ste stukje, VIJFDE DRUK, door J. VAN WIJK ROELANDSZ, vermeerderd en verbeterd met de onlangs vastgestelde Munten, Maten en Gewigten, 8vo, prijs 8 stuivers, voor School-onderwijzers tot minder prijs hetzelve is ook te bekomen bij de Boekhandelaren W. VAN BERGEN & Comp., te Breda.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

. De Crediteuren in het faillissement van Mejuffrouw de weduwe G. SCHOUTEN, en wiens pretensien zijn geverifieerd en geaffirmeerd worden verzogt te compareren op Zaturdag den 25 Januarij 1817, des morgens ten elf uren, ter griffie der regtbank van koophandel te Breda, ten einde aan te horen de rekening en verantwoording van de ondergeteekende in gemelde boedel en deze rekening op te nemen en te sluiten.

C. PELS RIJCKEN,
P. GOUVERNEUR,
Syndics.

. Niet in Duitschland alleen, ook hier te lande, handelt men thans in Predikants Dochters.

W. VAN BERGEN & Comp. te Breda, zijn door koop, bezitters geworden van eene lieve, frissche, wel geconstitueerde, goed opgebragte OVERIJSSELSCHE PREDIKANTS DOCHTER. Aangezien de omstandigheden, bieden zij haar den liefhebberen in drie kavelingen aan. De Prijs van het eerste Deel is f 3: —: — en die van het tweede ('t welk thans mede alomme verkrijgbaar is gesteld) f 2: 8: —.

Voor kat in de zak, gelijk het met andere lieve meisjes, wel eens gaat, is niet te vreezen. Hier voor borgt het bloed, waaruit zij gesproten is!

Het Derde en laatste Deel is ter persse en zal spoedig volgen.

. Bij W. VAN BERGEN & Comp., is van de pers gekomen en alomme verzonden:

1.º De Voortreffelijkheid van de Leer der R. K. Kerk geschetst door J. G. LE SAGE TEN BROEK, getoetst door J. J. SCHOLTEN, Predikant te Breda. Derde Druk, in gr. 8vo. à f 1: —: —.

2.º NADERE [illegible] de Voortreffelijkheid van de Leer der [illegible]. Ter korte beantwoording van eenige [illegible] door den Schrijver van het algemeen [illegible] verslag en anderen op hetzelve gemaakt. [illegible] door J. J. SCHOLTEN, Predikant te Breda. [illegible] Prijs is 8 Stuiv.

[illegible] voor de bezitters van het eerste Werkje van de Heeren SCHOLTEN en LE SAGE TEN BROEK.

. W. VAN BERGEN & COMP., maken bij dezen aan de Heeren Burgemeesteren in dit Arrondissement bekend, dat zij voorhanden hebben, de NIEUWE BEGROOTING STATEN of BUDGETS, zoo als die, voor het vervolg, door Z. M. den Koning zijn vastgesteld en bepaald.

Nog zijn bij hun te bekomen: De TARIEVEN voor het Regt der Convoijen en Licenten, ingevolge de Wet van den 3 October 1816; dezelve zijn op één vel Postpapier in plano gedrukt.

. Bij W. VAN BERGEN & Comp. te Breda, zijn van de pers gekomen en alomme verzonden:

I. Redekunde voor Menschen, gelijk zij zijn, of

('t vervolg op de kant van deze bladz.)

Handleiding om de Waarheid te vinden en te beminnen, van J. M. SAILER, *Hoogleeraar in de Roomsch-Katholieke Godgeleerdheid en Zedekunde te Dillingen.* Uit het Hoogduitsch vertaald door W. VAN VOLKOM, *Leeraar der Hervormde Gemeente te Breda.* Eerste Deel.

Dit werk, door eenen Roomsch Katholieken Hoogleeraar geschreven, en eenen leeraar der Hervormde kerk vertaald, verdient, vooral in onze dagen, eene bijzondere opmerking, dewijl het den weg aanwijst, om de *waarheid;* waarover thans tusschen Roomsch en Onroomsch zoo zeer getwist wordt, te vinden en hoog te schatten; terwijl het tevens onmisbaar is voor de bezitters van s'mans *leere der gelukzaligheid*, met veel toejuiching in ons land ontvangen.

Het tweede en laatste Deel ligt ter persse en zal spoedig volgen.

II. ANAKREON's Gezangen, in Nederlandsche versmaat overgebragt, door Mr. J. H. HOEUFFT, Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut.

. Te Breda bij W. VAN BERGEN en COMP. is te bekomen: WET van den derden October 1816, over de Heffing der Regten van In- en Uitvoer, benevens het Tarief derzelve Regten voor het Koningrijk der Nederlanden.

Nog zijn bij hun te bekomen:

De Voortreffelijkheid van de Leer der Roomsch-Catholijke Kerk gehandhaafd, op grond der Heilige Schriftuur, (en daarop alléén) tegen den Eerwaarden Heer J. J. SCHOLTEN, en twee andere Protestansche Schrijvers.

DISCUSSION SUR LE FANATISME. à Leide chez J. du Thijssens et Fils, 1816.

's GRAVENHAGE, den 8 Januarij 1817.

STAAT van de Middelprijzen van onderscheidene Graan-specien, en van den prijs der Aardappelen, in het Departement Noord-Braband, op en gedurende de daarbij vermelde tijden, opgemaakt uit de, deswege, bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, ingekomen opgaven.

Provinciën.	Marktplaatsen.	Tarwe.	Rogge.	Garst.	Boekweit.	Haver.	Aardappelen.	Markttijden 1816.	Aanmerkingen.
		per Amsterdamsche last.					per Amsterdamsche ton.		
Noord-Braband.	's Bosch	f . .	f . .	f . .	f . .	f . .	f 5 8 0	23 tot en met 29.	
	Tilburg	. .	354 11 4	. .	290 11 14	. .	. .		
	Waalwijk	582 0 0	371 12 0	288 0 0	360 0 0	136 0 0	6 0 0		
	Eindhoven	504 0 0	350 0 0	224 0 0	322 0 0	129 0 0	6 10 0		
	Breda	504 0 0	351 15 0	. .	363 0 0	112 0 0	. .		
	Bergen op Zoom	540 0 0	378 0 0	288 0 0	. .	164 0 0	. .		
	Rozendaal	. .	370 16 0	269 0 0	396 0 0	6 0 0	. .		

Te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers